

www.transparency.sk

- Štvrtročník Transparency International Slovensko
- Financované z príspevku z 2% z dane z príjmu

Milí priatelia,

po páde komunizmu nastalo v bývalých postkomunistických krajinách obdobie budovania „normálnych“, demokratických spoločností založených aj na ochrane a rešpektovaní práv občanov. Po štyridsiatich rokoch vlády deformujúceho režimu to nebolo ľahké. A hoci sa dnes môžeme pochváliť viac menej fungujúcou demokraciou, stále ešte nie je „dobožované“. Je jednoduché zmeniť zákony a inštitúcie, oveľa ťažšie je zmeniť postoje ľudí.

Faktorom, ktorý nepochybne ovplyvňuje mienku a hodnoty verejnosti je politická elita spoločnosti. Politická elita vytvára vzory správania, ktorými naznačuje zvyšku spoločnosti, čo je správne a čo nie. Politici nielen svojimi názormi, ale najmä svojím správaním spoluurčujú mieru akceptovateľného.

Na otázku, či je správne, aby predstaviteľ verejnej moci používal výhody spojené s výkonom jeho funkcie pre osobný prospech svoj a svojej rodiny, by pravdepodobne väčšina opýtaných odpovedala, že nie. Súčasná vládna moc však v prípade kauzy ministra Harabina povedala, že to správne je. Prečo tento rozdiel?

Niektó si možno povie, že je malicherné kritizovať ministra vlády kvôli tomu, že jeho syn sa pár krát pozvil na ministerskom aute. Ano, na prvý pohľad o nič zvláštne nejde, nevznikli žiadne miliónové škody. Dôvodom na pohoršenie v tomto prípade však je aj to, čo nasledovalo. Namiesto toho, aby predstavitelia vládnej moci toto konanie odsúdili ako nevhodné, povedali, že je to v poriadku. A tým vyslali spoločnosti signál, že verejný funkcionár môže do určitej miery svoje postavenie používať na získanie osobných výhod a výhod pre jeho príbuzných.

Naša spoločnosť sa už sedemnásť rokov snaží zbaviť sa tieňov, ktoré po sebe zanechal komunistický režim. Jedným z týchto tieňov bolo aj rozdelenie občanov na rovných a rovnejších - papalášov. Neodsúdenie zneužívania výhod verejnej funkcie na osobný prospech súčasnou vládou až prívelmi zaváňa „starými časmi“.

Marián Babitz

Ako sa bačuje za Valentoviča

(TREND, 30.4.2007)

Tesne pred koncom minulého roka dostali slovenské, najmä fakultné nemocnice prídely peňazí na nákup zariadení. Takmer všetky obchody prebehli bez verejnej súťaže. Len veľké kontrakty, ktoré možno zhladiť vo vestníkoch verejného obstarávania, sa sumárne vyšplhali na štvrt miliardy korún bez DPH. V rokovacom konaní bez zverejnenia sa z toho obstarávali

zariadenia za vyše 197 miliónov Sk. Medzi veľkými položkami na zozname nákupov boli aj plazmové sterilizátory do bratislavskej, trnavskej a košickej nemocnice. Dohromady za 32 miliónov korún bez DPH. Najmodernejšie sterilizátory dodávala košická firma Neomad. Napriek tomu, že ich výrobca Johnson & Johnson má vlastnú silnú obchodnú skupinu, ktorá volakedy dodávala sterilizá-

tory samostatne. Verejná súťaž v tomto prípade nebola, lebo Johnson & Johnson má na nakupované produkty unikátnu licenciu. Otázkou preto je, prečo si firma ako obchodníka vybrala košický Neomad. Faktor, ktorý mohol firmu posunúť do veľkého biznisu, je jej majiteľ Dušan Mach. Spolupodnikal so súčasným predsedom parlamentu Pavlom Paškom a vládny Smer-SD ho stihol nominovať do Dozornej rady Transpetrolu. ◆

Šaľa zverejní informácie nad rámec zákona

(SME, 5.4.2007)

Mesto Šaľa zverejní všetky údaje o hospodárení mesta na internete. Podľa primátora Martina Alföldiho dokonca nad rámec zákona o slobodnom prístupe k informáciám a zákona o obecnom zriadení.

Okrem zápisníc z rokovaní

zastupiteľstva a mestskej rady Šaľa zverejní na internete majetok mesta určený na prenájom i v prenájme, dotácie poskytnuté mestom, platné zmluvy či hospodárenie organizácií. Takisto zoznam služobných telefónov aj s faktúrami, zoznam služobných automobilov vrátane nákladov

na ich prevádzku, záznamy služobných ciest poslancov a pracovníkov úradu.

„Veríme, že Šaľa sa stane jednou z najotvorenejších samospráv na Slovensku,“ povedal viceprimátor Jozef Mečiar. Podľa Vladimíra Pirošika, spolupracovníka Transparency International Slovensko, sa tým zníži priestor na korupciu. ◆

Primátori a starostovia svoj majetok taja

(PRAVDA, 7.5.2007)

Novozvolení primátori a starostovia miest nechcú, aby im voliči videli do peňaženky. Hoci tiež museli do konca marca odovzdať majetkové priznania, ich zverejnenie na rozdiel

od ľudí z vysokej politiky zákon neprikazuje. Pokladnicami miest a obcí pritom tento rok pretečie takmer 90 miliárd Sk. Majetkové priznania sú pritom jedným z nástrojov ako politikov kontrolovať. Na starostov

a primátorov je v tomto smere krátky aj zákon o slobodnom prístupe k informáciám. ZMOS si totiž už pred niekoľkými rokmi dalo vypracovať v Úrade na ochranu osobných údajov analýzu. Úrad skonštatoval, že údaje o majetku sú osobnými údajmi, ktoré podliehajú ochrane. ◆

Fond dáva najmä starostom vládnych strán

(PRAVDA, 24.5.2007)

Vodovody, čističky odpadových vôd a kanalizácie si za štátne postavia najmä v obciach, kde sa vlní priklonili k vládnej koalícii. Väčšina peňazí z Environmentálneho fondu totiž tento rok dostali predovšetkým

riční, za ktorými stoja Smer, HZDS a SNS. Viac ako 1,6 miliardy korún rozdeľuje rada fondu, ktorú zriaďuje minister životného prostredia. Teraz je ním Jaroslav Ižák zo SNS.

Z viac ako 1,6 miliardy Sk na tento rok rozdelil Environmen-

tálny fond mestám a obciam asi 1,4 miliardy Sk. Takmer 800 miliónov Sk dostali starostovia zo strán vládnej koalície. Starostom z SDKÚ, KDH a SMK odsúhlasilo vedenie rezortu asi 133 miliónov Sk, čo je asi desatina všetkých peňazí z fondu. K opozičným stranám sa pritom hlási štvrtina šéfov radníc. ◆

Fico delí peniaze tak ako Dzurinda

(PRAVDA, 18.5.2007)

Premiér Robert Fico rozdeľuje peniaze zo svojej 125-miliónovej rezervy rovnako ako jeho predchodca Mikuláš Dzurinda - po stranickvej linke. Z peňazí pre

obce dostali väčšinu starostovia, ktorí nosia stranické tričky Smeru, alebo vyhrali voľby s podporou Ficovej strany. Premiér Fico už poslal finančnú dotáciu približne 4,4 milióna Sk asi 30 obciam. Tie, kto-

rým vládne starosta so stranickou podporou Smeru, dostali z tohto balíka na stavby, rekonštrukcie a iné projekty približne 3,2 milióna Sk. Na porovnanie: trom obciam, kde sú starostovia z opozičných strán sa ušlo asi 230-tisíc Sk. Zvyšný milión dal premiér nezávislým a starostom z koalície HZDS. ◆

Aktivity TIS

TIS v rámci svojho samosprávneho programu realizovala v máji 2007 sériu štyroch seminárov určených najmä regionálnym novinárom, resp. novinárom, ktorí sa venujú téme územnej samosprávy. Cieľom série seminárov bolo poskytnúť regionálnym novinárom nový pohľad a diskutovať s nimi o miestach najčastejšieho výskytu korupcie a konfliktu záujmov v samospráve. Seminára sa uskutočnili v mestách Košice, Bratislava, Banská Bystrica a Žilina.

TIS vydala publikáciu *Ako dobre a správne verejne obstarávať*. Ide o príručku k verejnému obstarávaniu, ktorej ambíciou je pomôcť tým, ktorí chcú korektné mieniť verejnú zdroj.

Dňa 22. mája sa v priestoroch TIS uskutočnil workshop *Transparentnosť pri pridelení štátnych dotácií obciam, ktorý bol súčasťou výskumu TIS zameraného na štátne dotácie obciam*.

Marián Babitz, programový koordinátor TIS, sa v dňoch 31. mája až 4. júna 2007 zúčastnil *ECA Regional Meeting* v Baku, ktoré organizovala Transparency International - Sekretariát Berlín.

Dňa 24. mája TIS prostredníctvom tlačovej správy prezentovala *Global Corruption Report 2007 - Korupcia v justičných systémoch*.

19. júna 2007 TIS v spolupráci s SGI prezentovala analýzu náchylnosti eurofondov na korupciu na tlačovej besede.

výber z TI Newsletter, Berlín, domácej a zahraničnej tlače

GLOBALNE

NOVÝ ZÉLAND: POLÍCIA OBVINILA POSLANCA Z KORUPCIE

Novozélandská polícia oznámila, že obvinila člena parlamentu z brania úplatkov. Philip Field, člen parlamentu, čelí obvineniam, že prijímal úplatky výmenou za pomoc pri riešení imigračných náležitostí. P. Field môže byť odsúdený až na sedem rokov väzenia.

NIGÉRIA: NIGÉRIJSKÝ PREZIDENT SLUBUJE ZMENY

Novozvolený nigérijský prezident Umaru Yar'Adua sa zaviazal reformovať volebný systém, aby sa v budúcnosti zabránilo podvodom a manipuláciám s volebnými výsledkami. Vo svojom inauguračnom prejave prezident Yar'Adua vyhlásil, že bude bojovať proti chudobe a korupcii a pokúsi sa vyriešiť krízu v delte Nigeru, bohatej na ropu.

ČÍNA: MIMOVLÁDNE ORGANIZÁCIE VYZÝVAJÚ ČÍNU NA ZMENU SVOJEJ POLITIKY VOČI AFRIKE

Skupina mimovládnych organizácií vyzvala Čínu na reformovanie jej politiky voči africkým krajinám, aby neopakovala chyby západných krajín z minulosti. Podľa ich názoru, rastúci vplyv Číny v Afrike predstavuje príležitosť pre spoločný rozvoj, avšak nemali by sa ignorovať problémy ako napríklad korupcia. „Ako rozvíjajúci sa národ má Čína jedinečnú príležitosť ponúknuť africkým krajinám pomoc a podporu aj v boji proti korupcii“ povedal Peter Bosshard, riaditeľ International Rivers Association. „Čína by si mala zobrať ponaučenie z chýb, ktorých sa v Afrike dopustili západné krajiny a nemala by zatvárať oči pred problémami korupcie a ničenia životného prostredia“ dodal.

EURÓPA

ŠVÉDSKO: SAAB SA BRÁNI PODOZRENIAM Z POSKYTOVANIA ÚPLATKOV V PRÍPADE OBJEDNÁVKY GRIPE-NOV JUHOAFRICKOU REPUBLIKOU.

Hoci BAE Systems, bývalý partner firmy Saab, čelí podozreniam z korupcie v prípade získania zákazky v hodnote 13 mld. randov za dodávku stíhačiek JAS Gripen pre Juhoafrickú republiku v roku 1999, samotný Saab podľa vyjadrenia jeho hovorca Petera Larssona žiadnym podobným podozreniam nečelí.

VELKÁ BRITÁNIA: USA PROTESTUJÚ PROTI UKONČENIU VYŠETROVANIA V PRÍPADE OBCHODU SO ZBRAŇAMI

Spojené štáty adresovali oficiálny protest Veľkej Británii proti ukončeniu vyšetrovania podozrenia z korupcie v prípade dodávok zbraní Saudskej Arábie. Predstavitelia americkej ambasády v Londýne adresovali v tejto veci verbálny

odstúpením od kúpy 72 stíhačiek Eurofighter práve od BAE Systems.

(www.transparency.org)

FRANCÚZSKO: CHIRAC ODCHÁDZA DO DŮCHODKU PRENASLEDOVANÝ KORUPČNÝM ŠKANDÁLOM

Odchod francúzskeho prezidenta meno Chiraca z postu je poznamenaný korupčným škandálom z čias, keď bol ešte primátorom Paríža (1977-1985). J. Chirac je podozrivý, že bol zainteresovaný do nezákonného financovania svojej strany. Počas jeho pôsobenia na poste primátora mali byť na parížskom magistráte vytvorené falošné pracovné miesta pre členov jeho strany. Predpokladá sa, že potom, ako odovzdal prezidentský úrad, bude vypočúvaný v tejto súvislosti vyšetrojúcim sudcom.

(www.transparency.org)

VELKÁ BRITÁNIA: VÄČŠINA ZAMESTNANCOV ZA ZDRÁHA OZNÁMIŤ PODVOD

Podľa štúdie Ernst & Young sa zamestnanci pracujúci pre nadnárodné korporácie v Európe zdráhajú oznámiť prípady podvodov, úplatkárstva a korupcie. Prieskum vychádza z odpovedí 1300 zamestnancov veľkých spoločností v Európe. Vo Francúzsku by podozrenie z korupcie vo firme neoznámilo 39% respondentov, v Českej republike 42% a v Rakúsku dokonca až 44%. Hlavným dôvodom sú obavy z možných postihov na pracovisku.

Naopak, vo Veľkej Británii by až 86% opýtaných odpovedalo, že by podozrenie z korupcie alebo podvodu hlásili. John Smart, člen tímu na vyšetrovanie podvodov pri Ernst & Young, vraví, že tieto výsledky odzrkadľujú kultúrne a legislatívne rozdiely medzi krajinami. Podľa neho si „Británia vyvinula systém oznamovania podozrenia z korupcie založený na anonymite oznamovateľa. Tento systém je podporovaný aj prijatou legislatívou, ktorá chráni oznamovateľov korupcie pred postihmi na pracovisku.“

Vo vzťahu ku kauze nákupu 14 stíhačiek JAS Gripen Českou republikou P. Larsson povedal, že vyšetrovanie ešte nie je ukončené. „Veríme, že sme neurobili nič zlé. Postupovali sme podľa noriem odporúčaných OECD a spolupracujeme s prokurátormi. Nemáme čo skrývať,“ povedal P. Larsson.

(www.transparency.org)

protest britskému ministerstvu zahraničných vecí. Britský Úrad pre závažné podvody v roku 2006 zastavil vyšetrovanie vo veci podozrenia, že najväčší britský výrobca zbraní, BAE Systems, v osemdesiatych rokoch zaplatil predstaviteľom Saudskej Arábie úplatky s cieľom zabezpečiť si kontrakty. Vyšetrovanie bolo zastavené krátko potom, čo predstavitelia Saudskej Arábie pohrozili

CENTRUM PRÁVNEHO PORADENSTVA TIS

V mnohých spoločnostiach je korupcia hlboko zakorenená a hoci je vnímaná ako jav negatívny, často je občanmi prijímaná ako nevyhnutnosť, proti ktorej jednotlivец mnoho nezmôže. A tak sa

stretávame s prístupom, ktorý sa nedá nazvať inak ako apatia. V spoločnosti, kde prevláda názor „všetci berú, tak čo“ nie je ľahké domôcť sa svojich práv, alebo snažiť sa o zmenu k lepšiemu.

Boj s korupciou však vyžaduje, aby do neho boli zainteresovaní všetci, od najvyšších predstaviteľov verejnej moci až po bežných občanov snažiacich sa o to, aby ich spoločnosť fungovala bez korupcie. Čo môže spraviť aktívny občan, ktorý naráža na odmietanie verejnej, alebo ak si ho kompetentné úrady prehadzujú ako horúci zemiak?

TIS sa počas svojej existencie neustále stretávala

s podnetmi od občanov, ktorí, často zúfalí, hľadali pomoc, respektíve radu v prípadoch, keď sa stretli s korupciou a nechceli sa mlčky prizerať. Preto sa TIS zapojila do projektu Advocacy and Legal Advice Centers (ALAC), alebo Centrum právneho poradenstva. ALAC je projekt Transparency International, ktorým reagovala na opakované volanie po nástroji, ktorý by pomohol občanom v prípadoch, kedy sa stretnú s korupciou.

Hlavnými cieľmi Centra právneho poradenstva pri TIS je pomoc občanom, ktorí sa stretli s prejavmi korupcie. Pomoc poradne Centra spočíva najmä v poskytovaní informácií o možnostiach postupu proti korupčnému správaniu. Poradňa taktiež pomáha občanom pri výklade právnych predpisov a taktiež sa snaží občanom poradiť, na ktorú inštitúciu sa majú so svojim problémom obrátiť. Okrem toho môže poradňa TIS poskytnúť občanom asistenciu pri kon-

cipovaní podaní na orgány verejnej správy, odvolaní sa voči rozhodnutiam orgánov verejnej správy.

Je potrebné uviesť, že TIS nemá možnosť reprezentovať občanov v konkrétnych kauzách, alebo „preberať“ ich prípady a vystupovať ako účastník prípadného konania. Úlohou poradne TIS je nasmerovať občanov, ktorí prejavia záujem, aby mohli efektívne presadzovať svoje práva v prípade, že boli poškodení korupčným správaním.

Bližšie informácie o Centre právneho poradenstva TIS sú dostupné na www.transparency.sk/poradna/.

Marián Babitz

programový koordinátor TIS

TRANSPARENCY
INTERNATIONAL
SLOVENSKO

Programy TIS

- Verejné obstarávanie vs korupcia
- Transparentnosť eurófondov
- Transparentná samospráva
- Verejné firmy a korupcia
- Protikorupčná podnikateľská charta
- Konflikt záujmov
- Protikorupčné vzdelávanie
- Vláda a protikorupcia
- Poradňa

- Financovanie
- Legislatíva
- Príslovy o korupcii
- Svetločik o korupcii
- O nás
- Linky

Poradňa

Kontakt

Právna pomoc sa uskutočňuje prostredníctvom:

1. telefonického kontaktu na čísle: 02/5341 7207 (v stredu a piatok od 9:00 do 18:00)
2. faxu: 02/5341 7207
3. e-mailu: poradna@transparency.sk
4. on-line formuláru
5. osobnej konzultácie :
v stredu a piatok od 9:00 do 18:00 na adrese:

Poradňa

Transparency International Slovensko

027 18 Bratislava

Kontaktná osoba: Pavel Legát (Osobná konzultácia je možná len po predchádzajúcej dohode s kontaktnou osobou)

Vo veciach týkajúcich sa problematiky samosprávy, žiadatelia sa môžu kontaktovať aj s **Mgr. Vladimírom Pirošikom**, ktorý sa už dlhé obdobie venuje problematike korupcie v prostredí samosprávy.

Kontakt:

E-mail: pirosik@chancenet.sk

KORUPCIA A ŠTRUKTURÁLNE FONDY NA SLOVENSKU

Vstupom do Európskej únie získala Slovenská republika možnosť čerpať finančnú pomoc prostredníctvom nástrojov, ktoré Európska únia vytvorila na urýchlenie rozvoja regiónov zaostávajúcich v ekonomickom rozvoji. Najviditeľnejším a najdiskutovanejším z týchto nástrojov sú nepochybne štrukturálne fondy Európskej únie. V období rokov 2004-2006 mala Slovenská republika možnosť čerpať zo štruk-

turálnych fondov takmer 1,6 miliardy eur. V nasledujúcom období 2007-2013 je pre Slovensko alokovaných viac ako 11 miliárd eur. Toto množstvo peňazí predstavuje príležitosť naštartovať rozvoj slovenských regiónov, ktoré doteraz ekonomicky zaostávajú. Avšak jednou z podmienok naplnenia tohto cieľa je, aby procesy rozdeľovania podpory zo štrukturálnych fondov boli prehľadné a transparentné.

TIS v spolupráci s Inštitútom pre dobre spravovanú spoločnosť (SGI) sa preto rozhodla určiť riziko výskytu korupcie v jednotlivých oblastiach, ktoré bude možné podporovať z prostriedkov štrukturálnych fondov v období 2007-2013, ako aj poskytnúť návrhy riešení, ktoré by prispeli k zníženiu rizika výskytu korupcie pri nakladaní s nimi. Výskum vychádzal zo zoznamu projektov schválených v období 2004-2006, ktoré boli hodnotené za základe stanovených kritérií. Výsledky tohto výskumu poslúžili ako základ pri hodnotení miery rizikovosti oblastí, ktoré budú podporované zo štrukturálnych fondov v období 2007-2013.

Podľa analýzy sú najrizikovejšími oblasti charakterizované **príslušnosťou k sektorom s vysokým výskytom korupcie** (stavebníctvo, informačné technológie), **nená-**

rokovateľnosťou poskytnutia podpory (dopytovo orientované projekty), **cieľovou skupinou** (je potrebné rozlišovať, či potenciálnym prijímateľom je podnikateľ, ktorému získanie podpory môže zabezpečiť konkurenčnú výhodu - vysoké riziko korupcie, alebo úrad štátnej správy, ktorého činnosť prípadný neúspech pri získavaní podpory nenaruší - nízke riziko korupcie) a **výškou podpory** (riziko korupčného správania rastie úmerne s výškou sumy, o ktorú je možné sa uchádzať). Tieto kritériá spĺňajú predovšetkým oblasti **infraštruktúry, priemyslu a služieb a vzdelávania, zamestnanosti a sociálnej inklúzie**.

Ako sme už spomenuli, analýza sa zamerala nielen na identifikáciu rizikových oblastí z hľadiska korupcie, ale snaží sa aj sformulovať návrhy opatrení, ktoré by prispeli k znižovaniu týchto

rizík. Výsledky analýzy ukazujú, že miera rizika výskytu korupcie je podstatne nižšia tam, kde je podpora nárokovateľná, teda tam, kde sa pridelenie podpory riadi stanovenými kritériami a nie je závislé od rozhodovania výberovej komisie. Samozrejme, vzhľadom na vysoký záujem o podporu zo štrukturálnych fondov nie je možné uspokojiť všetkých žiadateľov. Preto by bolo potrebné prehodnotiť a sprísniť podmienky a kritériá, ktoré je potrebné na získanie podpory splniť. Skúsenosti z programovacieho obdobia 2004-2006 ukazujú, že množstvo projektov síce splnilo stanovené kritériá, ale pre veľký záujem nemohli byť podporené. Tento fakt poukazuje na skutočnosť, že kritériá hodnotenia projektov neboli nastavené správne, respektíve neboli dostatočne prísne. Benevolentné kritériá v kombinácii s vysokým záujmom žiada-

teľov vytvárajú priestor pre nekalé snahy o získanie podpory. V záujme zvýšenia transparentnosti by sa tiež mali v širšom rozsahu využívať tzv. inováčné finančné nástroje, čím by sa poskytovanie podpory dostalo z roviny nenávratnej finančnej pomoci do roviny ekonomicky opodstatnených investícií. Inováčné finančné nástroje by spolu so zvýšením spolufinancovania zo strany žiadateľov napomohlo z zefektívneniu využívania podpory.

V období 2007-2013 má Slovenská republika možnosť využiť nezanedbateľné množstvo finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov Európskej únie, ktoré sú určené na podporu rozvoja a môžu výrazným spôsobom prispieť k zlepšeniu ekonomickej situácie regiónov. Môžu, ale nemusia. V prípade, že sa nebude venovať adekvátna pozornosť problematike transparentnosti ich využívania, môžu sa štrukturálne fondy zmeniť z veľkej príležitosti na premárnenú šancu.

Celé znenie analýzy je dostupné na www.transparency.sk. ◆

Clibor Košťál

Inštitút pre dobre spravovanú spoločnosť (SGI)

Marián Babitz

programový koordinátor TIS

HOSPODÁRENIE REGIONÁLNEJ SAMOSPRÁVY

V tejto rubrike sa už štvrtý rok venujeme najdôležitejšej protikorupčne orientovanej legislatíve z oblasti územnej samosprávy. V minulom období boli v centre nášho záujmu najmä zákony upravujúce lokálnu samosprávu, t. j. obce a mestá. Vzhľadom na rastúcu dôležitosť druhého „stupeňa“ samosprávy, vyšších územných celkov (VÚC), budeme však v ďalších vydaniach Pod lupou

zameriavať našu pozornosť aj na regióny (župy). V minulom čísle sme predstavili najmä orgány a kompetencie VÚC. Dnes pokračujeme prehľadom základného právneho rámca upravujúceho hospodárenie a správu majetku VÚC. Zároveň uvádzame aj niekoľko najčastejších pochybení z tejto oblasti, na ktoré upozornil Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky.

MILIARDOVÉ MAJETKY

Od konca roku 2001, kedy VÚC vznikli, prešiel zo štátu do ich vlastníctva majetok v hodnote desiatok miliárd korún. Ide napr. o polikliniky a vybrané nemocnice, stredné školy a súvisiace školské zariadenia, domovy sociálnych služieb, pozemné komunikácie, divadlá, galérie, múzeá, knižnice, atď. Pravidlá nakladania s týmto majetkom určuje najmä zákon č. 446/2001 Z. z. o majetku VÚC.

Z pohľadu transparentnosti pri nakladaní s majetkom župy a eliminácie potenciálneho konfliktu záujmov je v zákone dôležitá povinnosť, podľa ktorej poslanci župného zastupiteľstva, župan, zamestnanci úradu VÚC ako aj ich blízke osoby (manželia, predkovia, potomkovia, súrodenci, ...) nesmú nadobúdať majetku VÚC inak ako v obchodnej verejnej súťaži. Táto povinnosť sa vzťahuje aj na právnické osoby (firmy), kde vyššie uvedení pôsobia. Zákon však pozná aj tri výnimky z tejto povinnosti. Obchodná verejná súťaž sa nemusí robiť, ak ide o kúpu pozemku zastavaného stavbou vo vlastníctve uvedených fyzických osôb alebo ak sa má odpredať

podiel majetku VÚC, ktorým sa realizuje zákonné predkupné právo, resp. ak ide o hnutelnú vec, ktorej zostatková cena je nižšia ako 50 tisíc korún.

Zásady hospodárenia a ďalšie právne predpisy

Zákon č. 446/2001 Z. z. o majetku VÚC je ďalej špecifikovaný v dôležitom dokumente, v tzv. zásadách hospodárenia s majetkom VÚC. Tieto zásady si prijímajú jednotlivé župné zastupiteľstvá a vykazujú preto drobné rozdiely. Zásady hospodárenia s majetkom VÚC upravujú najmä práva a povinnosti správcov majetku, podmienky odňatia správy majetku, postup a podmienky prenechávania majetku VÚC do užívania iným osobám, ako aj určenie hodnoty majetku, na ktorú sa pri nakladaní s takýmto majetkom vyžaduje schválenie zastupiteľstvom. Viaceré dôležité majetkové operácie, ako napr. zmluvné prevody vlastníctva nehnuteľného majetku VÚC (t.j. napr. odpredaje pozemkov a budov) či vklady nehnuteľného majetku do majetku zakladaných alebo existujúcich obchodných spoločností, podliehajú predchádzajúcemu schváleniu zastupiteľstvom.

Zastupiteľstvo o tom rokuje verejne. Zásady hospodárenia s majetkom však môžu zároveň určiť, že napr. o odpredaji hnutelného majetku do určitej hodnoty, o nájmoch do určitej výšky či doby trvania a pod., rozhoduje výhradne župan.

Čo sa týka rozpočtového hospodárenia VÚC, či už v oblasti úpravy príjmov a výdavkov, ako aj pri zostavovaní a tvorbe rozpočtu, kľúčové postavenie má zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Z pohľadu kontroly je ďalej dôležitý i zákon č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a tiež zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve.

Kde to nefunguje

Okrem hlavného kontrolóra VÚC, ktorý má na starosti kontrolu zákonnosti, účinnosti, hospodárnosti a efektívnosti pri hospodárení a nakladaní s majetkom a majetkovými právami VÚC, má dôležitú úlohu aj Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky (NKÚ). NKÚ v roku 2006 vykonal kontrolu všetkých ôsmich VÚC. Podľa jeho zistení, najčastejšie bola porušovaná legislatíva súvisiaca

s verejným obstarávaním. Išlo hlavne o vykonávanie metód rokovacieho konania bez zverejnenia, pričom neboli splnené podmienky na takéto nesúťažné konanie, ďalej o nezverejnenie výziev o verejnom obstarávaní predpísaným spôsobom, absentujúce záznaky z otvárania obálok a pod. V oblasti nakladania s majetkom VÚC zistil NKÚ neehospodárnosť pri nájme, prenájme, ale i odpredaji majetku. Nedostatočná bola aj inventarizácia majetku a záväzkov, čím došlo k porušeniu zásad a postupov účtovníctva. V štyroch VÚC bolo zaznamenané i porušenie rozpočtových pravidiel. Došlo k nemu najmä zlým poskytovaním predavkov, nesprávnym financovaním prác a dodávok z kapitálových výdavkov či neehospodárnym použitím verejných prostriedkov.

V nasledujúcom vydaní štvrtročníka Pod lupou sa zameriame na niektoré konkrétne kauzy vo VÚC z posledného obdobia, najmä pri verejnom obstarávaní, údržbe komunikácií a vydávaní licencií. Rovnako predstavíme systém tvorby a pripomienkovania tzv. „župných zákonov“, t.j. všeobecne záväzných nariadení VÚC. Práve aktívna účasť verejnosti a odborníkov na rozhodovaní VÚC totiž môže byť nielen nástrojom skvalitnenia jednotlivých župných politík, ale zároveň aj prostriedkom na zúženie priestoru na neefektívitu či priamo korupciu. ◆

Vladimír Pirošík
advokát,
spolupracovník TIS

Zdroje:

Kontrola hospodárenia s finančnými prostriedkami a nakladania s majetkom samosprávnych krajov. NKÚ, Bratislava, september 2006.

AKO DOBRE A SPRÁVNE VEREJNE OBSTARÁVAŤ

(Praktická príručka - ako vyberať správne postupy a ako pri nich správne postupovať)

TIS sa venuje problematike verejného obstarávania už od svojho vzniku a uskutočnila niekoľko projektov zameraných na analýzu systému verejného obstarávania na Slovensku, identifikovanie jeho slabých miest a formulovanie odporúčaní a možných opatrení

zameraných na minimalizáciu korupčných rizík v procesoch verejného obstarávania. V apríli 2007 vydala TIS novú publikáciu *Ako dobre a správne verejne obstarávať* (Praktická príručka - ako vyberať správne postupy a ako pri nich správne postupovať).

Prostredníctvom predkladanej publikácie sa TIS snaží poskytnúť aj praktický nástroj pre tých, ktorí sú poverení vykonávaním verejného obstarávania na centrálnej ako aj lokálnej úrovni verejnej správy. Cieľom tejto príručky je pomôcť tým obstarávateľom, ktorí majú záujem obstarávať efektívne, korektne a transparentne. Autormi publikácie sú JUDr. Ing. Jiří Vlach, CSc. a Ing. Dušan Ursíny.

V prvej časti úvodu sa autori venujú analýze najčastejších príčin, prečo obstarávateľa a uchádzači neradi aplikujú zákon o verejnom obstarávaní, respektíve prečo sa jeho použitiu snažia vyhnúť. Identifikujú niekoľko základných príčin, ako je administratívna, časová a finančná náročnosť procesu verejného obstarávania, ale aj obmedzenie voľnosti v rozhodovaní. V ďalšej časti autori uvádzajú dôvody, prečo by aj napriek týmto dôvodom mal byť zákon o verejnom obstarávaní použitý. Hlavné argumenty môžeme zhrnúť do dvoch bodov. Prvým dôvodom je, že aj napriek zvýšenej administratívnej

a časovej náročnosti uplatňovanie zákona o verejnom obstarávaní vytvára predpoklady na hospodárne a efektívne využívanie verejných zdrojov. Druhým dôvodom je, že nakladanie s verejnými zdrojmi by malo byť zodpovedné a prehľadné a malo by sa riadiť etickými zásadami, aby nedochádzalo k zneužívaniu verejných zdrojov a korupčným aktivitám. V poslednej časti úvodu predkladajú autori stručný prehľad spôsobov ako dosiahnuť stanovené ciele nákupov a zároveň dodržať zákon o verejnom obstarávaní.

Samotné jadro publikácie sa venuje dvom základným okruhom problémov spojených s verejným obstarávaním. Prvým je výber vhodných postupov, ktoré je podľa zákona o verejnom obstarávaní možné použiť. Cieľom tejto časti je pomôcť obstarávateľom vybrať najvhodnejšiu formu verejného obstarávania. Stanovenie správnej, respektíve vhodnej formy verejného obstarávania je v hľadisku efektivity a výsledného efektu

klúčové. Autori v tejto časti popisujú jednotlivé spôsoby verejného obstarávania a uvádzajú praktické rady pre ich použitie, pričom zdôrazňujú, že prednosť by mali vždy mať súťažné metódy.

Pre úspešné uskutočnenie verejného obstarávania je však dôležité nielen vybrať vhodnú metódu, ale aj zvolenú metódu správne aplikovať. Na otázku, ako na to autori odpovedajú v druhej kapitole publikácie, kde sa podobne venujú postupom pri aplikácii jednotlivých foriem verejného obstarávania. Ku každej metóde, ktorú umožňuje zákon o verejnom obstarávaní použiť, vypracovali autori podrobný prehľad postupových krokov, pričom

uvádzajú aj praktické príklady. V druhej časti publikácie sa nachádza aj grafická schéma, ktorá poskytuje prehľad postupnosti krokov pri aplikácii jednotlivých metód.

Verejné obstarávanie je z pohľadu mnohých témou zložitou a ťažko zrozumiteľnou. To je aj jedným z dôvodov, prečo sa často stretávame so snahami o obchádzanie zákona o verejnom obstarávaní. Je však treba zdôrazniť, že procesy verejného obstarávania vytvárajú rámec pre efektívne, hospodárne a transparentné využívanie verejných zdrojov, teda zdrojov, na tvorbe ktorých sa podieľa každý z nás. Predkladaná publikácia má ambíciu napomôcť porozumeniu problematiky verejného obstarávania a poskytuje jasné návody na využívanie metód verejného obstarávania. Ide o jedinečnú pomôcku pre tých, ktorí majú záujem na tom, aby sa verejné zdroje využívali korektne a aby sa eliminoval priestor pre korupčné praktiky pri nakladaní s nimi.

V tlačenej podobe je publikácia dostupná v knižnici Transparency International Slovensko na adrese Bajkalská 25, Bratislava (budova COOP Jednota, 1. poschodie, vedľa budovy hotela Holiday Inn). V elektronickej podobe je publikácia dostupná na internetovej stránke www.transparency.sk. ♦

Marián Babitz

programový koordinátor TIS

LITERATÚRA O BOJI PROTI KORUPCII PRE ZANIETENÝCH

4. storočie pred Kristom, indický polostrov. Kautilya, poradca a neskôr hlavný minister maurskej ríše počas vládnutia Chandraguptu, píše v diele Arthashastra, že korupcia má neblahý vplyv na hospodárstvo ríše a kráľovi úradníci by sa mali snažiť korupciu odhaliť a bojovať s ňou. V inej časti svojho diela

Kautilya píše (výlučne autorstvo na celý text mu ale nepatrí), že tak ako je nemožné neochutnať med alebo jed, ktorý máme na špičke jazyka, tak je nemožné pre tých, ktorí pracujú s verejnými prostriedkami, neochutnať aspoň trochu z bohatstva kráľa. Je to konštatovanie, ktoré platí iste aj dnes.

Za konkrétnymi činmi vždy stoja konkrétni ľudia, ich pohnútky, charakterové vlastnosti, výchova, osobné danosti, ale i kultúra, v akej sa narodili, spoločnosť, v akej vyrastali a prostredie, v akom pracovali. Čo ale vedie človeka ku korupčnému správaniu? Je to prostredie, ktoré takéto konanie toleruje alebo dokonca podnecuje? Alebo je to naopak skôr slabosť jedinca, jeho racionálne rozhodnutie?

Publikácia Jain, A., K., (ed.) 1998, *Economics of Corruption*, Kluwer Academic Publishers, Boston / Dordrecht / Londýn poskytuje pevnú pôdu pod nohami, navádza na uvažovanie o korupcii. Ide o odbornú publikáciu, ktorá sa nezaraďuje medzi učebnice, ale literatúru pre pokročilých. Vďaka tomu je korupčné správanie analyzované cez prizmu vedeckých zistení a podložených argumentov. Ako píšú autori, ich

cieľom je zhrnúť existujúci výskum v oblasti boja proti korupcii a vplyvu korupcie na hospodárstvo a verejnú politiku.

Publikácia je zborníkom, ktorý obsahuje príspevky od známych autorov zaoberajúcich sa dobrým vládnutím, korupciou, správou vecí verejných a podobne. Publikácie niektorých z nich sme dokonca na týchto stránkach už prezentovali v minulosti. Ide o V. Tanziho alebo D. Kaufmanna. Zámerom autorov je na jednej strane ponúknuť prehľad o vedeckých prístupoch doteraz pou-

žívaných pri analýze korupčného správania a na druhej strane, čo je zaujímavejšie, poukázať na potrebu nového prístupu k analýze.

Autori navrhujú posunúť pozornosť záujmu od analýzy korupcie zameranej na úplatkárstvo smerom k vplyvom korupčného správania na hospodárstvo krajiny a verejnú politiku. Publikácia je rozdelená do siedmych kapitol. Po úvode autori uvádzajú základné rozdelenie modelov korupčného správania a identifikujú kritériá ich rozlíšenia. Podľa nich je možné existujúce modely korupčného správania rozdeliť do dvoch kategórií. Jedna analyzuje korupciu z hľadiska alokácie zdrojov v hospodárstve a s tým spojené negatívne dopady korupcie. Ide teda skôr o ekonomický prístup ku korupčnému správaniu. Druhý model vychádza z politickej ekonómie a na korupciu nazerá z pohľadu

vzťahov „principal-agent“, kde skorumpovaný jediniec (úradník) koná na základe pravidiel vytvorených princípalmi (politikmi), čo vytvára priestor pre korupčné jednanie.

Problémom analýzy korupcie z hľadiska jej vplyvu na hospodársku politiku podľa autorov je, že nie vždy je možné jasne identifikovať korupciu na najvyššej úrovni riadenia krajiny, teda na politickej úrovni. Hlavným nedostatkom sú chýbajúce dôkazy o priamom kauzálnom spojení medzi rozhodnutiami prijímanými na najvyššej politickej úrovni, hospodárskym rastom a rozšírením korupcie v spoločnosti.

Autori v publikácii prinášajú prehľad poznatkov o korupcii, ktoré boli získané prostredníctvom kvantitatívnej analýzy, komparácie a empirického výskumu. Fungovanie korupcie ilustrujú na príklade korupčných škandálov, ktoré prepukli v Spojených štátoch v súvislosti s obchodom so zbraňami.

S publikáciou sa doporučujeme zoznámiť v knižnici Transparency International Slovensko na Bajkalskej 25 v Bratislave. ◆

Branislav Pavlovič

autor pracuje
v štátnej správe

Predseda Špeciálneho súdu **JUDr. Michal Truban**: Postihovanie korupcie musí byť predmetom kvalitnej právnej úpravy.

Je podľa Vás korupcia vážnym problémom v slovenskej spoločnosti?

– Tak ako v každej, aj v slovenskej spoločnosti je korupcia vážnym problémom. Ako taká negatívne ovplyvňuje život občanov v spoločnosti, jej chod, deformuje základné fungovanie predovšetkým ekonomických vzťahov a negatívne na ne vplyva. Preto musí byť jej postihovanie v každej spoločnosti predmetom kvalitnej právnej úpravy. Ekonomika a právo sa navzájom determinujú, preto riadne fungujúci právny systém včetně postihu korupcie napomáha kvalite fungovania ekonomických vzťahov v spoločnosti, tie zase spätne majú vplyv na kvalitu výkonu práva.

Ktoré oblasti považujete za najrizikovejšie z hľadiska obrozovania korupciou?

– Pokiaľ by som vychádzal z praxe súdu, tak najviac prípadov korupcie sa vyskytlo v štátnej správe, samospráve, polícii a zdravotníctve.

Podľa prieskumov sa korupcia výrazne týka aj súdnictva.

Napriek tomu je však len málo sudcov stíhaných za korupciu.

Ako si to vysvetľujete?

– Korupcia je prítomná vo všetkých oblastiach verejného života, a teda aj v súdnictve. Jej úplne vykorenenie nie je možné, je však potrebné právnymi mechanizmami a nástrojmi udržať ju na čo možno najnižšej miere. Pokiaľ ide o postih sudcov za korupciu, vyskytlo sa niekoľko prípadov. Nechcem sa vyjadrovať, či je to veľa alebo málo, ale faktom je, že odhaľovať korupciu vo všeobecnosti, nielen na súdoch, je veľmi zložitá.

Existencia Špeciálneho súdu bola v poslednom čase spochybňovaná.

Jedným z argumentov bola aj údajná nízka výkonnosť ŠS. Je tento argument opodstatnený?

– Argument o nízkej výkonnosti Špeciálneho súdu nie je opodstatnený. Sudcovia ŠS vybavujú agendu priebežne a nevyšktili sa prípady neodôvodnených prietahov v konaní. Je pritom potrebné mať na zreteli, že súd vznikol 1. júla 2005 a sudcovia tohto súdu môžu vybaviť len toľko agendy, koľko im na súd napadne, takže nezapadáme s problémom nevybavených reštančných vecí a celkový nápad je vybavovaný priebežne. Rovnako tak je potrebné uviesť, že nenapadajú iba veci jednoduché, ale aj zložité kauzy ekonomické, prípadne na dokazovanie náročných kauzy organizovaného zločinu.

Kolko prípadov riešil ŠS od svojho vzniku a kolko z nich je už uzatvorených?

– Presnú štatistiku momentálne nemám pri sebe k dispozícii, ale na Špeciálny súd od jeho vzniku

napadlo asi 350 trestných vecí, z ktorých právoplatne skončených je podľa môjho odhadu približne 80%.

Ďalším argumentom proti ŠS je aj to, že v SR nie je situácia taká vážna, aby bola potrebná existencia takej zvláštnej inštitúcie, akou je ŠS.

– Špeciálny súd vznikol na základe spoločenskej objednávky, ktorú realizovalo predchádzajúce vládne zoskupenie a súd bol následne zriadený zákonom schváleným Národnou radou Slovenskej republiky. Vznik Špeciálneho súdu ako špecifického jurisdikčného orgánu je v súlade s odporúčaniami Európskej komisie práve na vytváranie takýchto špecifických jurisdikčných orgánov na postihovanie spoločensky najzávažnejšej trestnej činnosti. O tom, či situácia taká vážna je alebo nie je, nechcem polemizovať, lebo nie je možné nastaviť objektívne kritériá na posúdenie tejto otázky, nakoľko mi nie sú známe všetky dôvody, ktoré viedli k vzniku špecifických jurisdikčných orgánov v iných krajinách. Faktom ale zostáva, že to boli tak sudcovia Špeciálneho súdu, ktorí v primeranom čase ukončili významné trestné kauzy nebankových subjektov a ktoré boli na dokazovanie predovšetkým vzťahom na rozsah mimoriadne náročné a rovnako tak bolo právoplatne skončených veľké množstvo prípadov korupcie, ktorá spadá do jurisdikcie Špeciálneho súdu, pričom do vzniku špecializovaných inštitúcií, vrátane Špeciálneho súdu, bolo množstvo odhalených a potrestaných prípadov korupcie niekoľkonásobne nižšie oproti tomu, ako je to v súčasnosti. Špeciálny súd nesporné má významné miesto v systave všeobecného súdnictva Slovenskej republiky a jeho opodstatnenosť jeho existencie doterajšia prax jednoznačne preukázala.

Pred nedávnom sa objavila iniciatíva za dorovnanie plátov všetkých sudcov na úroveň sudcov ŠS. Nepovažujete to za ďalší útok na ŠS?

– Určite to nepovažujem za útok na Špeciálny súd. Snahu sudcov dosiahnuť rovnakú plátovú úroveň považujem za správnu a legitímnu, pretože práca každého sudcu je mimoriadne náročná, sudcovia majú rovnakú zodpovednosť za rozhodovanie bez ohľadu na to, či pôsobia na Špeciálnom súde alebo na iných súdoch v systave všeobecného súdnictva, a preto by mali byť aj primerane ohodnotení. O platoch sudcov sa veľa povedalo, aj napísalo, ja som niekoľkokrát svoje stanovisko už vyjadril, z pohľadu môjho, ako aj sudcov ŠS, však jedinou cestou je dorovnanie plátov ostatných sudcov na rovnakú úroveň. Iný spôsob plátovej úpravy, konkrétne

znižovanie plátov sudcov Špeciálneho súdu, je neprijateľný práve preto, že neexistujú dôvody na takýto postup. Poukazujem na rozhodnutia českého ústavného súdu, ktorý riešil prípady, kedy výkonná moc siahla na platy sudcov bez toho, aby na to bol dôvod, konkrétne zlá ekonomická situácia v štáte a český ústavný súd označil takýto postup českej vlády za neodôvodnený zásah do nezávislosti súdnej moci.

V súvislosti s kauzou „Mešencová“ Najvyšší súd rozhodol, že advokáti nesmú byť agentmi polície. Považujete toto rozhodnutie za správne?

– Nepoznám dôvody rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, preto o správnosti tohto rozhodnutia nechcem, ani nemôžem polemizovať.

Počítali ste počas svojho pôsobenia na ŠS politické tlaky, alebo snahy o ovplyvnenie Vášho rozhodnutia v niektorých kauzách?

– Nielen počas pôsobenia na Špeciálnom súde, ale ani počas pôsobenia na Okresnom súde v Banskej Bystrici, ani na Krajskom súde v Banskej Bystrici som nepočul žiadne politické ani iné tlaky alebo snahy o ovplyvňovanie pri rozhodovaní.

Často sa hovorí aj o korupcii na najvyšších miestach. Nemyslíte si, že sa polícia či prokuratúra obávajú v niektorých prípadoch prekročiť istú pomyselnú hranicu, ak by mohli obrozit významného politika?

– Nemyslím si, že by sa polícia alebo prokuratúra obávali prekročiť nejakú hranicu, ak by mali ohrozit nejakého politika alebo kohokoľvek iného. Môj názor je, že špecializované policajné útvary a úrad špeciálnej prokuratúry postupujú zákonným spôsobom a úplne štandardne bez ohľadu na to, či je podozrivým z korupcie politik alebo ktorýkoľvek iný občan štátu.

Jednou z hlavných úloh ŠS je boj proti korupcii. Existujú na ŠS nejaké protikorupčné opatrenia pre prípad, že by sa objavil pokus o korumpovanie sudcu ŠS, respektíve opatrenia zamerané na odbalenie prípadného korupčného správania sudcov ŠS?

– Špeciálne protikorupčné opatrenia pre prípad, že by sa objavil pokus o korupciu sudcu Špeciálneho súdu alebo korupčné správanie sudcu Špeciálneho súdu, neexistujú. Sudcovia Špeciálneho súdu prešli náročnou previerkou NBÚ a náročným výberovým konaním, ktoré by mali byť istou garanciou nielen odbornej, ale aj morálnej úrovne každého sudcu pôsobiaceho na Špeciálnom súde a mali by byť istou zárukou na to, aby takýto sudca postupoval zákon-

ným spôsobom v prípade, že by sa vyskytol pokus o jeho korumpovanie.

Aké opatrenia by pomohli pre zlepšenie práce a kvality súdnictva?

– Môj názor je, že by pomohlo zvýšenie počtu sudcov hlavne na súdoch, kde je dlhodobou vysoký počet neskončených vecí, predovšetkým v oblasti civilného práva. Kvalita rozhodovacieho procesu je vždy závislá od konkrétneho sudcu, ale je potrebné sudcov vytvoriť také podmienky, aby mal na prácu dostatok času, čo v niektorých prípadoch u niektorých sudcov je veľmi ťažko dosiahnuteľné, práve vzhľadom na veľký nápad vecí. Ďalším nesporným významným faktorom je kvalitná legislatíva, ktorá má priamy dopad na kvalitu a rýchlosť rozhodovania a uviedol by som ešte z môjho pohľadu potrebnú ešte užšiu špecializáciu sudcov na vybrané druhy agend, čo by umožnilo konkrétnym sudcom v čo možno najširšej miere špecializovanou problematikou ovládať a tak dosiahnuť ešte kvalitnejšie a rýchlejšie rozhodovanie.

Aký je Váš názor na avizované znížovanie trestov?

– Plne s ním súhlasím. Rekodifikácia priniesla pomerne drastické zvýšenie trestov aj u menej závažných trestných činov, pričom sa stotožňujem s názorom, že samotná hrozba vysokej sankcie sama o sebe nemá veľký vplyv na páchanie trestnej činnosti. V súčasnosti existujúce dolné hranice trestných sadzieb u vybraných trestných činov sú pomerne vysoké, nie vždy sú splnené podmienky pre uloženie trestu pod dolnú hranicu trestnej sadzby a v takom prípade sudca nemá zákonný priestor, aby uložil trest pod dolnú hranicu trestnej sadzby a mal by ho ukladať v sadzbe, i keď vnútorne cíti a je presvedčený, že aj trest uložený na dolnej hranici trestnej sadzby je pre pachateľa neprimerane prísny. Z môjho pohľadu riešením je zníženie dolných hraníc trestných sadzieb a rozšírenie zákonných možností pre ukládanie trestu pod dolnú hranicu trestnej sadzby novelizáciou ustanovenia § 39 v súčasnosti platného trestného zákona.

Súhlasíte s rozšírením právomoci ŠS? V akom rozsahu by sa to malo uskutočniť?

– Tak, ako som sa už niekoľkokrát vyjadril, Špeciálny súd je personálne a materiálne vybavený pre postihovanie najzávažnejších foriem trestnej činnosti, preto som toho názoru, že predmetom novelizácie by malo byť aj rozšírenie právomoci Špeciálneho súdu na trestné činy úkladnej vraždy podľa § 144 Trestného zákona, všetky trestné činy korupcie a všetky trestné činy proti mene podľa § 270 až 275 Trestného zákona. ♦

Marián Babitz
programový koordinátor TIS